

ACC. N:R M. 15534: 1-3.

Landskap: Skåne Upptecknare: Carl Axel Meildner
Härad: Färs Berättare: Enock Johansson, Östaby
Socken: Östaby Berättarens yrke: lantbrukare
Uppteckningsår: 1962 Född år 1877 i Oderup, Östaby m.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-3.

LuF 73.

Bystämman hölls i Odeup ända fram till 1945. Det var gemensamma inkasso - gästäckter - som höll bystämman vid liv. På sommaren hade man bystämma utomhus. Bönerna sält då på bestända stenar, som hade rests i en ring; äldermännen sält på den största stenen. Aldermansgille förekom under min barndom, men försvann länge fram i tiden. Odeups gamla byhandlingar finns för närvarande hos min son Martin Johansson i Odeup. Mejsriet tillkom omkring 1899, och det existerar fortfarande. Självis jag initiativtagare till fjunföreningen som bildades ca. 1927, och som ännu finns. Efter sekelskiftet bildades en släktförening (som fortfarande finns) och en höskförening. I Odeups jord ingår det mycket sten. Genom att anställa 3 drängar under ett år, som förstade bort och grävde ned sten i jorden, blev jag föregångsman då det gällde att skaffa tätte åker. Skörderesultatet lät inte vänta på sig. Då de andra bönderna insåg vilken förtätning som kunde göras, lät även de ta bort sin sten från åkarna. Sädsoellingen har under min tid alltid varit densamma - råg och blandäd. Efter sekelskiftet, då konstgödsel började att användas, gav åkern tätte skördar.

Alla bönder hade ju alltid några ju, men dessa försvar omkring 1925.
Det blev tillräckligt att köpa färdiga kläder, än att göra tillverka dem.
Ängarna, som kallades fälader, har alltid använts till bete för krea-
turen. Eftersom ängarna låg långt från gården, bröjde man sig ej om
att göra åsar av dem. Då marken alltid varit torr, har detta gjort,
att någon dikning ej behövs. Under min barndom märklade man myg-
ket, och det slutade man inte med förtän konstgjord kom. De nya
jordbruksredskapen köptes hos järnhandlaren i Hörby, samtmanaskolan
i Dala (som leddes av direktör Nils Larsson) och jordbruksutställningar i
Hörby har haft en stor betydelse för jordbrukets förbättring. Bönderna hade
sina vägstycken, som de skulle laga med skär och gus. Därefter syn-
des de små vägarna av en vägstyckelse, och de stora vägarna av lämsmannen
Nya åkolan var omkring 1910 cyklar och efter första världskriget bilar.
I Bjärsjölagar låg en poststation, från vilken Östaby och Odeup
fick sin post tre gånger i veckan — posten fick därefter anköras i
Östaby's handelsbutik. Det var först omkring 1925, som en lantbrukare
anställdes. Emigrationen till Amerika, som till stor del berodde på den fria
jorden, började ca. 1875 och varade fram till första världskriget. Några

presenter gav man aldrig, då man var bottjuden; det var vanligt att ha "förming" med sig. Bjudningsätter var alltid muntligt, och kort släckades endast till arlagens boende släkt. Bästloper varade alltid för 2-3 dagar. Efter sekelskiftet kom det några ambulande löjliga och häbelagda dansbansor började anläggas. Under min barndom hade vi "Ustad allehanda", som kom tre gånger i veckan. Några böcker köptes aldrig - på senare tid tillkom bibliotek. I Hörbyns affärer kunde billiga väskor köpas, vilka var mycket otyglade. En sångförening, som leddes av en kantor, fanns i Östaby - det var dock endast psalmer och religiösa visor som sjöngs. De äldre berättade mycket sagor och sägner, som de fullt och fast hodo på. För gick man alltid i kyrkan; då radiogudstjänsterna började sändas, arbetslöskades kyrkan. Något husförhör har jag aldrig varit med om, men de upphörde under min barndom. När jag var omkring 20 år gammal, fanns det baptister i Odemp, som döpte sina nya medlemmar i ån, vilken flöt en bit från Odemp. Dessa baptister verkade under några år och försvann sedan helt.